

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Sextus gradus contemplationis est in gustu sapientiæ, sine quo gustu alij
sensus spirituales languescunt. Et de duplici gustu spiritus. Cap. XLVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

ma naturæ suæ passibilitatis terminos supergreditur, propter quod frequenter ad inferiora dilabitur. Dicit enim Gregorius, quod anima à contemplatiua vita, infirmitatis suæ pondere victa lassatur, & tanto celerius labitur, quanto carnis claustra supergrediens, super semetipsam ire conatur. Sed anima intuitiue Deum cognoscens, nunquam ad inferiora relabitur, sed sine intermissione & fatigatione Deum in æternum delectabiliter intuetur: quod in corpore corruptibili fieri non potest. Deus enim quia semper vniformis & æqualiter bonus & pulcher est, habens in simplicissimè omnem speciem desiderabile, & secundum omnia totus desiderabilis existens, intimè & irreuocabiler in se trahit omnium suorum comprehensorum desideria, vt dicit Dionysius. Omnes igitur prædictæ differentiæ sunt secundum clariorem & minus clarum affectum ad Deum, & quodlibet prædictorū terminatur in sequens se, tanquam in perfectius. Vnde contemplatio proficiens tandem terminatur in intuitiuam cognitionem tãquam in suam perfectionem. Deniq; hic gradus contemplationis mirabiliter decorat animam, quia dicit Hugo, quod cõtemplatio est deifica similitudo. Dum enim per eum illuminati lucentes fiunt, quodammodo ipsius luminis lucentis similitudinem accipiunt. Vnde meritò sunt annumerandi cum ordine Cherubin, eò quod habent omnimodam cognitionem intellectus attracti dignatione diuina, quo non valet ascendere per se, & affectus attracti, attractionem tamen & summitatem intellectus attracti non excedentis. Simul enim trahuntur, & quasi coambulant ipse affectus & intellectus vsque ad nouissimum defectum intellectus, quem affectus attractus non excedit.

Sextus gradus contemplationis est in gustu sapientiæ, sine quo gustus alij sensus spirituales languescunt. Et de duplici gustu spiritus. Cap. XLVII.

IN dicamihî, quæ diligit anima mea, vbi pascas, vbi cubes in meridie: Vbi pascas, id est, à quibus pastum inuenies, quia in bonis actiuis: & vbi cubes, id est, internam quietem inuenies, quia in veris cõtemplatiuis. Nam actiui sunt eius cœnaculum, & contemplatiui cubiculū: & hoc in meridie, id est, in contemplationis feruore. Nam secundum Hugonem, tres sunt horæ contemplationis. Prima est cogitatio, quasi manè minus habens splendoris & feruoris. Psal. *Manè astabo tibi,* & videbo, quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. Secunda hora est

Horæ contemplationis.

psalm. 3.

li 3: medi-

Psal. 39.
Eccli. 43.

meditatio, velut hora tertia, quando sol incipit ascendere & feruere. Vnde Psalm. *Et in meditatione mea exarsit ignis.* Tertia hora est pre-gustatio, quasi meridies, in qua *sol tripliciter exurit montes.* Sextus ergo gradus contemplationis est in sapientia, quæ sequitur intelligentia: quia sicut visio mentis est intelligentia, sic gustus mentis est sapientia. Illa contemplatur, ista gustatur & delectatur. Pro quo notandum, quod quædam est sapientia per humanum studium acquisita, quæ est virtus intellectualis per rationis inuestigatione, rectum iudicium inquirens de diuinis, & actus intellectuales ac omnes operationes animæ perficit secundum esse quantum potest: hinc dici potest aliquis gradus contemplationis. Quædam autem est sapientia desursum infusa, & est donum Spiritus sancti. Ad quam non solum pertinet diuina contemplari rectum iudicium, sed etiam gustare & regulare actus humanos excellentiori modo, quam sapientia, quæ est virtus intellectualis, tanquam magis de propinquo Deum attinges per quandam spiritus unionem ad ipsum, vt directa per regulas legis æternæ. De qua sapientia dicit Bernardus: Sapientia à sapore dicitur. Sapor autem in gustu quodam est, quæ gustum nemo potest exprimere, nec is qui mesetur degustare. Quo gustu gustatur & ei verbum, gustantur & diuitiæ futuri sæculi. Qui gustus si solus defuerit, omnes alij quatuor sensus spirituales languescunt, de quibus dictum est supra. Hunc autem gustum sequitur quædam dulcedo saporis intimi, quam in interiori suo sentiens anima, modo quodam singulari suscipit, cuncta discernit & diiudicat, seque ad omnes sensus interiores vegetat & confirmat. De hoc enim gradu contemplationis dicit Gregorius: Quod vita contemplatiua dulcedo valde amabilis est, quæ super semetipsam rapit animam, cælestia aperit, corporalia abscondit, omnia terrena contemni debere ostendit, spiritualia mentis oculis patefacit: per eam diuidimur à mudo, eruimur à diabolo, exuimur à carnis inquinamento, eripimur ab inferno, collocamur in celo, in hæremus Deo, coniungimur summo beno. Et tunc omnes alij sensus spirituales, sapore spiritus redeunte, ad sanitatem & viuacitatem spiritus cõualescunt. Quia tunc Deus (secundum Bernardum) iustis efficitur forma speciosissima ad oculum, harmonia dulcissima ad auditum, odor suauissimus ad olfactum, sapor dulcissimus ad gustum, & amplexus delectabilissimus ad tactum. Vnde dicit Richardus super illud Cantorum: *Guttur illius suauissimū, & totus desiderabilis.* Guttur sponsi est internus sapor illius,

Cant. 5.

suus & consolatio spiritualis. Quasi diceret: Gustus, qui gustantes sua-
 uiter afficit. Amoris enim eius gustus adeo suavis est, ut non solum
 mentem reficiat, sed etiam corporis cibum obliuisci faciat, & corporis
 labores, in id mortem amarissimam dulcem facit. Hoc est igitur *gus-
 tu* sponsi *suaui* *ssimum*, quod omnem suauitatem non solum excellit,
 sed etiam expellit. Cuius suauitas quo magis sentitur, eo magis desi-
 deratur. Tam dulcis enim est, ut semper desideretur: tam immensa, ut
 nunquam ad plenum comprehendatur. Vnde duplex gustus spiritus Gustus spi-
ritus du-
plex.
Cant. 1.
 distinguitur, scilicet diuini amoris, & internæ dulcedinis. De quibus
 dicit sponsa: *Quod meliora sunt uerba tua uino*, scilicet intellectualis cō-
 templationis. Et in contemplatione gustum utrunq; consequi, supre-
 mum beneficium est, quod animæ conferri potest. Habet enim anne-
 xas perfectissimas & vltimas delectationes consequentes virtutes, do-
 na, beatitudines, & fructus, magnificatiuas, & contentiuas, & vnitiuas
 spiritus creati rationalis & increati Dei tanto feliciter, quanto imme-
 diatius. Vnde super illud Canticorum: *Adiuo vos filia Hierusalem, ne* Cant. 2.
excitatis dilectum, dicit Origenes: Coniurationem tuam Domine,
 nisi fallor, sponsæ tuæ status optimus, & actus præcellentissimus cau-
 sabat, tibi incumbens sine medio, te videns sine nubilo, in te quies-
 cens sine tædio, de te hilarescens sine modo, à te permanentiam ac-
 cipiens sine termino. De primo igitur gustu, scilicet diuini amoris,
 dicit Augustinus in libro Soliloquiorum: *Quis est iste ignis, qui cale-
 facit cor meum? Nonne tu es Domine? O ignis, qui semper ardes, &*
*nunquam extingueris, accende me. O lux, quæ semper lucet, illu-
 mina me. O utinam arderem ex te. Ignis sancte, quam dulciter ar-
 des, quam secretè lucet, quæ desideratè aduris. Væ ijs, qui non illumina-
 tur ex te; væ ijs, qui non ardent ex te, væ caligantibus oculis, qui te vi-
 dere non possunt; væ auertentibus oculos, ut non videant veritatem.*
*Hæc ille. Deus etenim lux est & ignis. Lux splendorem emittens, in-
 tellectu illuminat ad cognitionem veritatis: ignis calore emittens, affe-
 ctum inflammat ad amorem virtutis. Vnde sicut solè non videt ocu-
 lus, nisi in lumine solis; sic Deum, aut diuinum lumè videre non pos-
 sumus, nisi in ipsius lumine, iuxta illud Psalmista: *Et in lumine tuo vi-
 debimus lumen.* Veruntamè sicut habitus charitatis excellit omnes ha-
 bitus intellectus, ut fidem, scientiã, &c. prout ostendit Apostolus 1. Cō-
 rinth. 13. vbi enumeratis aliquibus habitibus & actibus intellectus &
 voluntatis, tandem subinfert. *Maiores horum est charitas.* Sic etiam actus di-
 lectio-*

lectionis excellit, & excedit actum cognitionis intellectualis in aliquo gradu, scilicet in attingendo Deum in aliquo gradu dilectionis: ad quem actus cognitionis intellectualis extendi non potest, quia superintellectualis est saltem in hac vita. Vnde dicit Hugo, quod amor præsumens de amato, acumine suo penetrat omnia, & impetum sequens ardentis desiderij sui, nec dissimulare valens donec ad amatum peruenit, & cum eo ipso amplius adhuc sitiens intrare ipsum, & esse cum ipso, & esse tam prope, ut si fieri posset, & hoc idem ipsum sit quod ipse. Per quod patet, quod amor immediatius vnit Deo, quam intellectus: & ideo talis affectualis notitia superior est intellectuali. Nam tanta virtus est veri amoris, quod non solum facit homines & Angelos excedere naturam propriam, ut in Deum ascendant, sed etiam Deum quasi naturam propriam egredi facit, ut ad creaturas quasi infra naturam suam procedendo condescendat, ut dicit Vercellensis. Et hoc secundum Dionysium audendum est dicere, cum tamen sit inegressibilis à se, quamuis ipse suam immensitatem nostræ capacitati cõtemperet, eo immutato. Siccine cuncta perflans interiora, spiritus amoris scrutari nititur *etiam profunda Dei?* Voluntas autem inflamata dilectione, perficere nititur intellectum contemplatiuum, appetens intellectui suam perfectionem: cuius signum est, quia voluntas impetrat intellectui quærere & inuenire notitiam, quæ est perfectio intellectus, & partus mentis. Hinc, secundum Augustinum, quanto flagrantius Deum diligimus, tanto certius sereniusque eum videmus. De secundo verò gustu dicit Richardus: O dulcedo Dei miranda, dulcedo singularis, & totis præcordijs adamanda, dulcedo tam magna, quod totam mundanam iucunditatem excedis, & tam parua, quod de illo pelago felicitatis æternæ, vix modicam stillam capis. O dulcedo melliflua, dulcedo nimis admiranda, quàm dulcises in meditatione, dulcior in cõtemplatione, dulcissima verò semper in æterna beatitudine. Sed hanc dulcedinem, secundum Augustinum, tanquam syncerum bonum cõtemplatiui, non actiui, amare & gustare possunt: ad quod gustandum necessarium est desistere à tumultu mundi. Fuge ergo fidelis anima, dilectum quærens in solitudine, ut fugas & bibas dulcoris illius inenarrabilem suauitatem: immergere, & replere, quia nescit ille deficere, si non incipias fastidire. Adhære denique & inhære, sume & frue, quia si gustus sempiternus fuerit, sempiterna quoque beatitudo erit. Et hoc est illud *unum*, quod Dominus dixit *necessarium*.

Amoris
vis.

1. Cor. 2.

Gustus in-
terne dulce-
dinis.

rium, quod & *Maria elegit*, quæ *optimam partem elegit*. O vnum & unicum, cui nec aliquid comparari, ne dicam æquiparari valeat increatis, eligens amatoriam in Deum adhesionē suis exercitijs frequentare, vt cum sponsa: *Tenui eum, nec dimittam.*

Luc. 10.

Quod contemplatio in gustu sapientiæ duplici via exercetur, scilicet mystica & scholastica: & de excellentiæ mysticæ Theologiae. Cap. XLVIII.

Indica mihi, quem diligis animam eam, ubi pascas, ubi cubes in meridie. Anima, quæ primò in schola humilitatis sub magistro Dei Filio ad semetipsam intrare, ac se cognoscere didicit, ac spiritu duce, de schola humilitatis ad cellaria charitatis peruenit, deinde suffulta floribus, & stipata malis; id est virtutibus & bonis moribus, ad regis cubiculum tunc admittitur, cuius amore languit: ibiq; modicū factū silentio suaviter inter amplexus desideratos quiescens, ipsa quidem dormit secundum hominem exteriorem, sed cor eius vigilat, donec interim veritatis arcana rimatur, quorum postmodum memoria statim reditura pacitur. Nam amor Dei cum intelligentia conditus, mentem insubriat, & ab exterioribus abstractam, sua virtute Deo conglutinat. Et quanto amor vehementior, & intelligentia lucidior, tanto validius mentem in se rapit, quousque tandem animus quæ sub Deo sunt abijcit, & in solo diuinæ contemplationis radio liberè figitur, licet breviter velut in quodam corusco luminis calicis emicantis fulgore: quia *corpus quod corrumpitur, aggrauat animam.* Et hic est locus ubi dilectus cubat in meridie, id est, contemplationis feruore. O verè locus quietis, & quem non immeritò cubilis nomine censuerim, in quo Deus, non quasi turbatus ira, nec velut distentus cura prospicitur, sed probatur voluntas eius in eobona, beneplacens, & perfectus. Hæc visio non terret, sed mulcet; inquietam curiositatē sedat, non excitat, sensus non fatigat, sed tranquillat. Tranquillus enim Deus tranquillat omnia, & quietum aspicere, quiescere est. Hoc autem cubiculum anima fidelis ingredi studeat, potissimum per exercitium mysticæ Theologiæ, de qua plura me dixisse memini in libro, qui intitulatur, Eden contemplatiuorum. Est autem mystica Theologia, quædam cognitio de Deo habita per coniunctionem affectus spiritualis cum eodem, dum eidem adheret, vt vnus spiritus cum eo fiat. Dicitur etiam hæc mystica Theologia sapientiæ, prout inter dona reponitur, scilicet à sapore, quasi sapida

Sap. 9.

Cant. 1.

Rom. 12.

Theologia
mystica.

K k

pida